

SUD BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: X-KRŽ-05/217

Sarajevo, 13.08.2008. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel I za Ratne zločine u vijeću Apelacionog odjeljenja, sastavljenom od sudija: Azre Miletić, kao predsjednice vijeća, Roberta Carolana i Dragomira Vukoja, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravne savjetnice Dženane Deljković Blagojević u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Radmila Vukovića, zbog krivičnog djela - Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke c) i e) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), povodom optužnice Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj KT-RZ-131/06 od 12.10.2006. godine, potvrđene dana 13.10.2006. godine, nakon održanog glavnog i javnog pretresa, u prisustvu tužioca Tužilaštva BiH, Behaije Krnjića, optuženog Radmila Vukovića i njegovog branioca advokata Keme Kapura, donio je, i dana 13.08.2008. godine, javno objavio slijedeću:

P R E S U D U

Optuženi RADMILLO VUKOVIĆ, zvan „Rade“, sin Alekse i majke Stane, rođene Skakavac, rođen 28.07.1952. godine u mjestu Rataja, opština Foča, nastanjen u ..., ulica ..., po nacionalnosti ..., državljanin ..., JMBG: ..., po zanimanju službenik, pismen, sa završenom SSS, oženjen, lošeg imovnog stanja, vojnu obavezu regulisao, ranije neosuđivan,

Na osnovu člana 284. tačka 3. ZKP-a BiH

OSLOBAĐA SE OD OPTUŽBE

da je:

Za vrijeme oružanog sukoba između oružanih snaga Republike Bosne i Hercegovine i oružanih snaga tzv. Srpske Republike Bosne i Hercegovine na području opštine Foča, kao pripadnik vojnih snaga tzv. Srpske Republike Bosne i Hercegovine, postupao suprotno pravilima međunarodnog humanitarnog prava kršeći odredbe člana 3. stav 1. tačke a) i c), te člana 27. stav 2. Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine, tako što je:

Dana 10.06.1992. godine, u Miljevini, opština Foča, došao naoružan u jedan stan u Miljevini, odakle je izveo oštećenu „A“, zbog navodnog privođenja u vojni Štab u Miljevini, da bi nakon toga istu umjesto u štab doveo do zgrade koja se nalazila

u novom dijelu naselja u Miljevini, a zatim je nasilno uveo u jedan stan, u kojem ju je fizički zlostavljao, udarajući je po raznim dijelovima tijela, prijeteci joj smrću, prislanjajući joj pištolj na sljepoočnicu i stavljajući joj nož pod grlo, da bi u jednom momentu upotrebom fizičke sile strgao odjeću sa nje pri čemu je oštećena vrištala i molila ga da je pusti, nakon čega joj je rukom začepio usta, a drugom rukom je udario u glavu, od kojeg udarca je ista izgubila svijest, da bi potom iskoristio nesvjesno stanje oštećene, te nad istom izvršio silovanje, a kada je oštećena došla svijesti istoj je zaprijetio smrću ako ikome bude govorila o onome šta joj je učinio, te joj takođe zaprijetio da po njegovom pozivu uvijek mora doći u isti stan što je oštećena morala činiti u narednom periodu sve do 24. ili 27.08.1992. godine, u kojem periodu je najmanje pet ili šest puta morala doći u taj stan u kojem ju je isti prisiljavao na seksualne odnose, što je za direktnu posljedicu imalo izazivanje trudnoće kod oštećene, nakon koje je po protjerivanju iz Miljevine dana 20.02.1993. godine u bolnici u Gorazdu rodila muško dijete,

dakle, za vrijeme oružanog sukoba, kao pripadnik vojnih snaga tzv. Srpske Republike Bosne i Hercegovine, postupao protivno pravilima Međunarodnog humanitarnog prava kršeći odredbe člana 3. stav 1. tačke a) i c), te člana 27. stav 2. Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine,

čime bi počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke c) i e) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine.

U skladu sa članom 189. stav 1. ZKP-a BiH, optuženi se oslobađa dužnosti naknade troškova postupka i isti padaju na teret budžetskih sredstava Suda BiH.

O b r a z l o ž e n j e

Optužnicom Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj KT-RZ-131/06 od 12.10.2006. godine, potvrđenom 13.10.2006. godine, Radmilo Vuković zvan „Rade“ optužen je da je počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke c) i e) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine na način opisan u izreci optužnice.

Prvostepenom presudom Suda Bosne i Hercegovine broj X-KR-06/217 od 16.04.2007. godine optuženi Radmilo Vuković oglašen je krivim da je radnjama opisanim u optužnici počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) i e) KZ BiH, te je primjenom odredbi iz člana 42., 48., 49. i 50. KZ BiH osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 5 /pet/ godina i 6 /šest/ mjeseci.

Rješenjem Apelacionog vijeća Suda BiH, uvažene su žalbe optuženog Radmila Vukovića i njegovog branioca, te je prvostepena presuda ukinuta i određeno je održavanje pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja Odjela I za ratne zločine Suda Bosne i Hercegovine.

U skladu sa članom 317. ZKP BiH održanje pretres pred Apelacionim vijećem Suda BiH, te su tokom dokaznog postupka preslušani iskazi zaštićenih svjedoka i to: svjedoka-oštećene „A“ i svjedoka „B“, kao svjedoka optužbe, te iskazi svjedoka pod pseudonimima C“ i „D“, kao i iskaz vještaka Senadina Ljubovića, kao dokazi odbrane. Dodatno navedenom, neposredno je, kao svjedok suda, saslušan i dr. Fadil Jahić.

Nadalje, vijeće je na pretresu održanom dana 07.07.2008. godine prihvatilo sve materijalne dokaze koji su izvedeni i prihvaćeni u prvostepenom postupku i to: izjava zaštićenog svjedoka „A“ datu Tužilaštvu BiH dana 16.8.2006. godine; izjava zaštićenog svjedoka „B“ datu u Tužilaštvu BiH dana 17.7.2006. godine; uputnica u bolnicu za oštećenu „A“ koju je izdao Doma zdravlja Goražde od 20.02.1993. godine; istorija bolesti za oštećenu „A“ sačinjenu od strane Doma zdravlja Goražde, matični broj: 207/93; anamneza i nalaz za oštećenu „A“ sačinjena od strane Dr. Fadila Jahića za 20.02.1993.g. i 26.02.1993. godine; izvještaj o tjelesnoj temperaturi za oštećenu „A“ od 20.2.1993. godine; otpusnica iz bolnice za oštećenu „A“ izdata od strane Doma zdravlja Goražde mb. 207/93 od 26.02.1993. godine; izvod iz matične knjige rođenih; uvjerenje Matičnog ureda općine Goražde; rješenje J.U. Centra za socijalni rad Goražde; socijalnu anamnezu; novi upis; naredba Tužilaštva BiH za DNK vještačenje; nalaz DNK vještačenja; potvrda Bolničkog centra "Bellevue", New York, SAD od 31.07.2006. godine; potvrda o lišenju slobode koju je izdalo Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske-jedinica za podršku Foča, CJB Istočno Sarajevo, broj:J3-01/2-01/06 od 18.04.2006. godine; Dopis MKSJ o davanju standardne oznake „A“ predmetu Radmila Vukovića broj: 00-04209/GB/AmdV/RR516 od 09.08.2000.godine; izvod iz kaznene evidencije za Vuković Radmila izdat od strane CJB Istočno Sarajevo - SJB Foča broj: 13-1-8/02-248-2-290/06 od 11.07.2006. godine; izvještaj vještaka Dr. Senadina Ljubovića, primarijusa Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu; izjava zaštićenog svjedoka pod pseudonimom "A" datu ovlaštenom službeniku SJB Sarajevo dana 13.04.1994. godine; izjava zaštićenog svjedoka pod pseudonimom "B" date istražnom sudiji Kantonalnog suda u Sarajevu dana 4.04.2001. godine i 30.11.2001. godine; 3 fotografije naselja u kojem su živjeli zaštićeni svjedok "A" i optuženi.

Odbrana je usmeno i u svom podnesku 19.06.2008. godine predložila i izvođenje novih dokaza saslušanjem svjedoka, koje u toku prvostepenog postupka nije bilo moguće izvesti, a na okolnosti ponašanja optuženog u kritično vrijeme, posebno prema pripadnicima bošnjačkog stanovništva, međutim, vijeće je odbilo ovaj dokazni prijedlog, smatrajući da saslušanje svjedoka na okolnosti zbog kojih su predloženi, nije relevantno za presuđenje u ovoj krivičnopravnoj stvari.

U svojoj završnoj riječi, tužilaštvo je ostalo kod navoda optužnice, te zatražilo da Apelaciono vijeće donese presudu na temelju koje će optuženog Vukovića oglasiti krivim i kazniti po zakonu.

Odbrana je ostala na stanovištu da tužilaštvo nije, van razumne sumnje, dokazalo da je optuženi počinio krivično djelo opisano u optužnici i zatražilo donošenje presude kojom će optuženi biti oslobođen od optužbe za ovo djelo.

Nakon razmatranja svih izvedenih dokaza, kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj povezanosti, Vijeće je donijelo odluku kao u izreci iz slijedećih razloga:

Član 173. KZ BiH, u odnosnom dijelu, glasi:

Ko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi ili učini koje od ovih djela:

c) ubijanja, namjerno nanošenje osobi snažnog tjelesnog ili duševnog bola ili patnje (mučenje), nečovječno postupanje, biološke, medicinske ili druge znanstvene eksperimente, uzimanje tkiva ili organa radi transplantacije, nanošenje velikih patnji ili povreda tjelesnog integriteta ili zdravlja;

e) prisiljavanje druge osobe upotrebom sile ili prijetnje direktnim napadom na njezin život ili tijelo ili na život ili tijelo njoj bliske osobe, na seksualni odnos ili s njim izjednačenu seksualnu radnju (silovanje), prisiljavanje na prostituciju, primjenjivanje mjera zastrašivanja i terora, uzimanje talaca, kolektivno kažnjavanje, protupravno odvođenje u koncentracione logore i druga protuzakonita zatvaranja, oduzimanje prava na pravično i nepristrano suđenje, prisiljavanje na službu u neprijateljskim oružanim snagama ili u neprijateljskoj obavještajnoj službi ili upravi;

kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Kada su u pitanju opšti elementi krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva, nije bilo sporno da je u vrijeme kritičnog događaja postojao oružani sukob u BiH između oružanih snaga Republike Bosne i Hercegovine i oružanih snaga Srpske Republike Bosne i Hercegovine na području opštine Foča.

Također je nesporno da je optuženi bio pripadnik vojnih- snaga Srpske Republike Bosne i Hercegovine.

U pogledu same radnje izvršenja, optužba se bazirala, kako je to gotovo uvijek slučaj u ovakvoj vrsti predmeta, prije svega na iskazu oštećene tj. svjedokinje „A" i donekle svjedokinje „B". Optužba je morala dokazati da je optuženi pred uzeo radnje seksualnog nasilja nad oštećenom i to takvog intentizeta da predstavljaju mučenje, da je to uradio svjestan da za to nema dobrovoljnosti kod oštećene, te da je takva radnja preduzeta u okviru ratnog sukoba, kršenjem međunarodnog prava.

Nisu spome činjenice da je u, ili oko, kritičnog perioda obuhvaćenom optužnicom, došlo do seksualnog odnosa između optuženog i oštećene, te također, nisu spome činjenice trudnoće i rođenja djeteta od strane oštećene.

Optužba je, stoga, svoje dokazivanje usmjerila na činjenice koje potvrđuju umišljaj da preduzete seksualne aktivnosti predstavljaju nedozvoljen čin sa aspekta odsustva pristanka oštećene, te da te radnje predstavljaju i kršenje međunarodnog humanitarnog prava, ukazujući na vezu između radnji optuženog i oružanog sukoba kao dodatnog elementa prisiljavanja oštećene.

Kako je iskaz oštećene ključni dokaz u predmetu, svakako da se taj iskaz morao pažljivo razmotriti, počev od njenog prvog davanja informacija o samom događaju i počiniocu, pa sve do okončanja glavnog pretresa u predmetu. Iskaz oštećene, upravo zato što samom činu silovanja u pravilu ne prisustvuju svjedoci koji

bi iskaz mogli decidno podržati, mora biti takav da ne ostavlja ni najmanju sumnju u njegovu tačnost i istinitost, te u kredibilitet i integritet svjedoka.

Ovo se posebno zahtijevalo u konkretnom slučaju, jer se nije radilo o tipičnom slučaju silovanja, karakterističnom za taj period i to područje, gdje su žene dovođene u sabirne centre, višestruko silovane od strane više nepoznatih lica, često zatvorene i bez kontakta sa vanjskim svijetom, ali kada je u pravilu bilo svjedoka odvođenja, ako ne i samog silovanja, i gdje je zbog okolnosti dugotrajnog zatvaranja i višestrukih silovanja od strane najčešće nepoznatih lica, moglo doći do nepotpune ili pogrešne percepcije kod žrtve, izazvano takvim specifičnim okolnostima.

Međutim, pažljivom analizom iskaza oštećene, Vijeće je uočilo niz potpuno neprihvatljivih nedosljednosti i nelogičnosti u njenom kazivanju o samom događaju.

Oštećena „A“ je tokom glavnog pretresa u prvostepenom postupku, svjedočila da je početkom 1992. odnosno 10.06.1992. godine, oko 10 sati ujutro, susjeda došla do njenog stana jer je dobila telefonski poziv za svjedokinju „A“. Navodi da je to bio muškarac koji je rekao da za 10 minuta mora biti spremna da ide dati izjavu u štab. Oko trideset minuta kasnije, optuženi se pojavio na vratima stana svjedokinje „A“. Za optuženog je navela da ga je znala iz viđenja, jer su radili na istom mjestu, ali je negirala postojanje ranije intimne veze sa optuženim. Nadalje je navela da su, umjesto u štab radi navodnog saslušanja, otišli u jedan stan za koji je kasnije shvatila da je stan optuženog. Došavši u stan, optuženi je zaključao vrata, pokazao sto na kojem su bili nož, pištolj i meci i zaprijetio da će je ubiti ako ne pristane na ono što traži. Pokušala se odbraniti, međutim on je udario šakama u sljepoočnicu, nakon čega se onesvijestila. Kada se osvijestila, imala je bolove u donjem dijelu ispod stomaka, u leđima i po licu. U tom momentu primijetivši da krvari i da osjeća bol u donjem dijelu svjedokinja je zaključila da je silovana. Rekao joj je da mora da se vrati za dva dana u određeno vrijeme i da će je čekati iza zgrade. Dodala je kako joj je optuženi zaprijetio da će ubiti nju i njenu porodicu ako ikome kaže šta se dogodilo. Svjedokinja „A“ je nakon toga otišla kući, a majka i sestra je nisu pitale šta joj se dogodilo. Poslije dva dana, svjedokinja „A“ je pod prijetnjom otišla u isti stan sa optuženim, gdje je navela da joj se dogodilo isto, te je također navela da je u navedenom stanu bila ukupno 5 ili 6 puta. Posljednji put, što je bilo 26. ili 27. 08. 1992. godine, optuženi je obavijestio oštećenu da mora ići u Crnu Goru da posjeti ženu i dijete. Rekao joj je da je niko neće napadati dok bude odsutan, te da će nastaviti kada se vrati.

Svjedokinja „A“ i njena porodica su, po njenom kazivanju, dana 03.09.1992. godine transportovani u Goražde zajedno sa preostalim Muslimanima. Ista navodi da je ostala u drugom stanju, i po dolasku u Goražde u februaru 1993. godine rodila je muško dijete u bolnici u Goraždu, koje nije nikada vidjela i nije nikada željela vidjeti.

Apelaciono vijeće, cijeneći njeno svjedočenje kao i svjedočenje u kazivanju svjedokinje "B", nalazi niz nedosljednosti. Svjedokinja „B“ je sestra oštećene i svjedočila je o okolnostima dešavanja u tom periodu, kao i o silovanju oštećene od strane optuženog. Ona nije bila očevidac događaja u stanu optuženog, ali je tokom svog svjedočenja potvrdila navode oštećene „A“ iskazane tokom glavnog pretresa, s tim da su u pogledu određenih činjenica

njihovi iskazi bili u znatnoj kontradikciji. Nedosljednosti u iskazima ove dvije svjedokinje odnose se na veoma bitne okolnosti o kojima bi trebala da postoji gotovo potpuna saglasnost, počevši od opisa načina odlaska kod optuženog, te opisa izgleda oštećene prilikom povratka kući.

Obje ove svjedokinje, dale su izjavu i tokom istrage u predmetu i to: oštećena „A” u CJB Sarajevo dana 13.04.1994. godine, dok je svjedok „B” svjedočila pred istražnim sudijom Kantonalnog suda u Sarajevu 04.04.2001. godine i 30.11.2001. godine.

Tako u svojoj izjavi CJB Sarajevo iz 1994. godine oštećena „A” ne navodi da je optuženi, nakon što je silovana, u više navrata dovodio u stan, niti pominje da je u navedenom stanu bila ukupno 5 ili 6 puta, od toga posljednji put, 26. ili 27. 08. 1992. godine. Oštećena također nije navela da je optuženi obavijestio da mora ići u Crnu Goru da posjeti ženu i dijete, kao i da je rekao da je niko neće napadati dok bude odsutan i da će nastaviti kada se vrati.

Svjedokinja "B" također u ranijim izjavama iz 2001. godine ne opisuje događaj na način kako je to učinila tokom glavnog pretresa. Ona je u izjavi navela samo da je njena sestra bila seksualno zlostavljana od strane optuženog više puta, te da je kući dolazila uplakana. Međutim, nije navela da je tom prilikom viđala u groznom fizičkom stanju, pocjepane haljine i u modricama.

Iskaz oštećene „A” i svjedokinje „B” dat tokom glavnog pretresa također sadrži određene kontradikcije, koje nisu zanemarive u smislu formiranja čvrstog zaključka koji bi proizašao iz jasnog i vjerodostojnog svjedočenja žrtve, iz čijeg svjedočenja bi se mogao izvući zaključak koji bi isključujući svaku razumnu sumnju upućivao na počinioca.

Tako, na primjer, oštećena navodi da je Vuković Radmilo došao po nju 10.06.1992. godine kada je otišla s njim, dok svjedokinja "B" navodi da je on dolazio dan prije do nje kući, a tek idućeg dana je otišla s njim. Zatim, svjedokinja „A” je navela da nije majci i sestri ispričala šta se desilo, dok svjedokinja "B" navodi da im jeste ispričala.

Sve navedeno značajno utiče na kvalitet i vjerodostojnost iskaza same oštećene, te na iskaz svjedokinje „B”, čije svjedočenje ima kvalitet posrednog, subjektivnog dokaza, kojim se nastojao potkrijepiti iskaz oštećene „A”.

Nadalje, i prvostepeno, ali i ovo vijeće, su pouzdano utvrdili da je oštećena sa optuženim imala intimnu vezu i prije izbijanja ratnog sukoba, što su na nedvosmislen i jasan način potvrdili svjedoci odbrane „C” i „D”, svjedočeći o tome da su oštećena i optuženi Vuković prije rata bili u vanbračnoj vezi.

Tako je svjedok „C” izjavio da mu je optuženi rekao za vezu sa „A”, svojom radnom kolegicom i da mu je on savjetovao da prekinu, obzirom da je ona bila Bošnjakinja, a oni su živjeli u maloj sredini. Svjedok „D” je također izjavio da je čuo za njihovu vezu i da ih je nekoliko puta vidio zajedno. Vijeće ne nalazi upitnim, u bilo kom segmentu, iskaze ova dva svjedoka, obzirom da su ovi svjedoci na uvjerljiv način

svjedočili o ovoj bitnoj činjeničnoj okolnosti koja je prethodila događaju koji je predmet optužbe - vezi oštećene i optuženog, te nemaju razloga, niti interesa da ne govore istinu, budući da iskazom o ovoj okolnosti nisu u prilici zaštititi optuženog od odgovornosti za počinjenje samog krivičnog djela.

Utvrđivanje ove okolnosti se pokazalo relevantnom, pored ostalog, i radi provjere kredibiliteta svjedočenja oštećene obzirom da je ona ovu vezu sa optuženim do okončanja postupka negirala. Istina, to bi moglo donekle i biti razumljivo, jer je oštećena, sasvim prirodno, imala interes da zaštititi svoju privatnost, niti bi to, samo po sebi, nužno značilo da zločin nije mogao biti počinjen, ali prešutkivanje ovakve važne činjenice, sagledano i u odnosu na njene ranije izjave, ozbiljno dovodi u pitanje kredibilitet ovog svjedoka.

Naime, u momentu prijavljivanja optuženog, oštećena je svakako znala da će ova okolnost biti utvrđivana i morala je procijeniti svoj pretežniji interes, koji je očigledno, u tom momentu, bio prijavljivanje optuženog, ali pri tome je mogla očekivati da nijedna činjenica ne može biti prešutkivana, niti zanemarena, nego da će biti predmet ocjene njenog značaja, ne samo pojedinačno, nego i u kontekstu drugih izvedenih dokaza.

Nadalje, i ponašanje oštećene vezano za nastalu trudnoću je bilo vrlo indikativno. U svom iskazu navodi da nije primijetila nikakve simptome trudnoće, a u anamnezi datoj u bolnici pri prijemu radi porođaja, koju uvijek da je pacijent, sama kao datum posljednjeg ciklusa navodi 16.05.1992. godine.

Po njenom kazivanju, upravo joj je optuženi skretao pažnju na problem moguće trudnoće pitavši je da li joj je ciklus redovan. Takvo ponašanje u kojem izvršilac silovanja skreće pažnju na problem trudnoće, nije uobičajeno, niti logično ponašanje za nekog kome se silovanje u osnovi predmetnog zločina stavlja na teret, a time se stvara i dodatna sumnja da se zaista radilo o nedobrovoljnom odnosu. Nadalje, indikativno je i ponašanje oštećene po prelasku na slobodnu teritoriju u Goražde.

Naime, oštećena je u Goražde došla 03.09.1993. godine. Sa aspekta tvrdnje oštećene o neželjenoj trudnoći, a imajući u vidu i njene navode da je prvi seksualni kontakt sa optuženim ostvaren 10.06.1992. godine, to su nepuna tri mjeseca do dolaska u Goražde, prekid trudnoće je bio moguć, ali ona je tu trudnoću očigledno krila, kako je to i sama navela. Ova činjenica dodatno utiče na kredibilitet njenog cjelokupnog svjedočenja. Postavlja se logično pitanje, ako je trudnoća " rezultat kriminalnog akta " i po svojoj prirodi se ne krije, tim prije što ju je nemoguće trajno sakriti, zašto je oštećena trudnoću ipak krila od porodice i liječnika, te zašto nije objasnila da želi da prekine trudnoću koju ne može prihvatiti u vrijeme dok je to još bila u prilici. Naravno, to može biti njena lična odluka i ona svakako nije bila dužna učiniti pobačaj, posebno ukoliko se to protivi njenim moralnim ili vjerskim načelima, ali u svijetlu svih okolnosti slučaja, za očekivati je da bi ista trudnoću, koja je rezultat silovanja, objavila i objasnila razloge eventualnog zadržavanja iste, što je bi opet bilo nelogično obzirom na njeno kasnije odbijanje da vidi i prihvati dijete.

Osim navedenog, Apelaciono vijeće je saslušalo i cijenilo iskaz ljekara bolnice u Goraždu gdje se oštećena porodila 20.02.1993. godine i koji je prisustvovao njenom porodu. Njegovo svjedočenje je imalo karakter kontrolnog dokaza u odnosu na iskaz

svjedokinje „A“. Svjedok dr Jahić, kojem apelaciono vijeće u potpunosti poklanja vjeru, jer nalazi da on nema motiv da ne govori istinu, je na vrlo uvjerljiv i nedvosmislen način naveo da se sjeća da je oštećena došla u bolnicu radi porođaja, kao i da je tokom porođaja njemu izjavila da je silovana od strane Pere Eleza, koji ju je držao zatočenu do dolaska u Goražde i da ne želi da primi, niti vidi dijete.

Svako razumno prosuđivanje nameće slijedeće logično pitanje: zašto oštećena kao izvršioca silovanja navodi Peru Eleza, već tada poznatog počinioca mnogih zlodjela na području općine Foča, odnosno sasvim drugog izvršioca djela u odnosu na onog kojeg tek naknadno inkriminira. Također, postavlja se pitanje zašto optuženog nije odmah prijavila, zbog čega bi on kod nje uživao zaštitu ako je zaista izvrši lac jednog takvog gnusnog djela.

Stoga, analizirajući sve izvedene dokaze kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj povezanosti, Vijeće nije moglo pouzdano, isključujući svaku razumnu sumnju, izvesti zaključak da je optuženi počinio krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, silovanjem.

Dakle, ono od čega polazi optužba jesu hipoteze na osnovu kojih se pouzdano ne može zaključivati o postojanju i nepostojanju krivičnog djela, jer takve činjenice i okolnosti nisu potvrđene sprovedenim dokazima.

Naime, neku činjenicu sud može na temelju ocjene dokaza smatrati utvrđenom kada se na glavnom pretresu uvjerio u njezino postojanje i kad u tom pogledu nema više dvojbi. Pri tome sve činjenice koje su in peius (na štetu) optuženog moraju se sa sigurnošću utvrditi, tj. dokazati, a ako se to ne postigne uzima se kao da one i ne postoje. Sve činjenice koje su in favorem (u korist) optužene osobe uzimaju se kao da postoje i onda i kad su utvrđene sa vjerovatnošću (znači, ne sa sigurnošću). Ako se i nakon savjesne ocjene dokaza „pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima" dvojbe ne daju otkloniti, prema izričitoj zakonskoj normi iz člana 3. stav 1. ZKP BiH „svako se smatra nevinim za krivično djelo dok se pravnosnažnom presudom na utvrdi njegova krivnja". Ova je odredba potpuno usklađena sa međunarodnim dokumentima (član 14. stav 2. MPGPP i člana 6. stav 2. EKJLJP). Rezultat primjene pravila in dubio pro reo „sumnju u pogledu postojanja Činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva, sud rješava presudom na način koji je povoljniji za optuženog", bit će izricanje presude „u korist optuženog", što u slučaju dvojbe oko pravno relevantnih činjenica predviđenih materijalnim krivičnim pravom uključuje ne samo blažu kaznu, nego i oslobađajuću presudu u slučajevima u kojima glavni pretres nije mogao razjasniti dvojbu oko pitanja je li optuženi počinio krivično djelo iz optužbe. U ovom smislu je i odredba člana 284. tačka c) ZKP BiH „ako nije dokazano da je optuženi učinio krivično djelo za koje se optužuje" što znači, ne samo u slučajevima u kojima uopšte ne bi bilo dokaza za optužbu, nego i u takvim u kojima bi ih bilo, ali bi oni bili nedovoljni da sud iz njih, na osnovu ocjene na glavnom pretresu, izvuce zaključke o postojanju činjenica iznesenih u optužbi.

Zbog svega navedenog, vijeće je primjenivši princip in dubio pro reo, koji obavezuje sud da sumnje u pogledu određene činjenice koja čini obilježje krivičnog djela rješava presudom na način povoljniji za optuženog, odlučilo kao u izreci, na temelju člana 284. stav 3. ZKP BIH.

Članom 189. stav 1. ZKP BiH propisano je da će se u slučaju donošenja presude kojom se optuženi oslobađa optužbe, u presudi izreći da će troškovi krivičnog postupka, te nužni izdaci optuženog i branioca, te nagrada braniocu, pasti na teret budžetskih sredstava, te je vijeće u skladu sa navedenim odlučilo kao u izreci.

ZAPISNIČAR

Dženana Deljković Blagojević

PREDSJEDNIK VIJEĆA

S U D I J A

Azra Miletić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.